

CRONICA ACTIVITĂȚII SECȚIEI DE ISTORIE, PE ANII 1977—1978

de ELENA ARTIMON

Prezenta cronică își propune o sumară trecere în revistă a activității desfășurate de colectivul secției de istorie, din cadrul Muzeului județean Bacău, în anii 1977 și 1978.

I. CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE

a. Săpături arheologice :

ALEXANDRU ARTIMON : 1. *Comuna Ștefan cel Mare, jud. Bacău.* În campaniile din 1977 și 1978, au continuat săpăturile arheologice în așezarea medievală din secolele XVI—XVII în locul „La Siliște”. În afara nivelului de locuire din secolele XVI—XVII în cadrul secțiunilor trasate au fost surprinse nivele de locuire din epoca neolitică, epoca bronzului, secolele II—III ; IV—V ; VI—VII și XIV—XVI. Lucrările s-au efectuat în colaborare cu Muzeul de istorie din municipiul Gheorghiu-Dej.

2. *Comuna Țirgul Trotuș, jud. Bacău.* În campaniile din anii 1977 și 1978, au continuat cercetările arheologice în așezarea medievală (vechiul Țirg Trotuș) din secolele XIV—XVII și XVIII, în locul „Țarna Nouă”.

3. *Comuna Adjutul Vechi, jud. Vrancea.* În campania din anul 1978, s-a continuat cercetarea zonei de E-N-E a localității, unde în 1974 s-au descoperit urme de locuire din secolele XIV—XVIII. De asemenea în 1978 s-a descoperit un nivel de locuire din secolele VIII—IX. Lucrările s-au efectuat în colaborare cu Muzeul de istorie și etnografie Focșani.

VIOREL CĂPITANU : 1. *Răcățâu, com. Horgești, jud. Bacău.* În campaniile din 1977 și 1978 au fost continuate cercetările arheologice pe acropolă și în necropola tumulară din cetățuia dacică de la Răcățâu.

2. *Comuna Sascut, jud. Bacău.* În anul 1977, s-au întreprins cercetări arheologice cu caracter de salvare. În urma sondajelor efectuate s-a constatat existența mai multor nivele de locuire, cum ar fi : epoca neo-

litică (cultura Precucuteni), epoca bronzului (cultura Monteoru), perioada hallstattiană (sec. VI—V î.e.n.) și un nivel din secolul IV e.n.

IOAN MITREA : 1. *Izvoare-Bahna, com. Bahna, jud. Neamț.* În campaniile din 1977 și 1978, au continuat cercetările arheologice în așezările din secolele VI—VII și secolele VIII—IX din punctul „La pod la Hărmănești”.

2. *Davideni, com. Țibucani, jud. Neamț.* Au continuat cercetările arheologice, în campaniile din 1977 și 1978, în așezarea din secolele V—VII din punctul „La Izvoare Spiești”.

DAN MONAH : 1. *Podai — Tg. Ocna, jud. Bacău.* În campaniile arheologice din 1977 și 1978 au continuat săpăturile asupra celor trei nivele de locuire din epoca neolitică („Cucuteni”), epoca bronzului și epoca dacică — perioada clasică. Lucrează în colaborare cu Silvia Antonescu de la Oficiul județean Bacău pentru patrimoniul cultural național.

2. *Comuna Mărgineni, jud. Bacău.* Au continuat cercetările arheologice, în campaniile din 1977 și 1978 în așezarea neolitică (nivelul cucutenian) din punctul „Cetățuie”.

3. *Comuna Mitoc, jud. Botoșani.* Colaborează în 1978 la acest șantier, efectuând cercetări în punctul „Valea lui Stan” asupra nivelului eneolitic.

b. *Cercetări de arhivă :*

LUCIA ANTOHI : — *Istoricul vieții și mișcării muncitorești din bazinul carbonifer Comănești.*

— *Mișcarea muncitorească din Tg. Ocna.*

ELENA ARTIMON : — *Mărturii documentare privind contribuția județului Bacău la susținerea războiului de independență.*

— *Aspecte privind viața culturală băcăuană în perioada 1850-1900.*

GEORGETA POPOVICI : — *Moșia târgului Bacău în secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea.*

— *Contribuții la agricultura județului Bacău în secolul XVIII și prima jumătate a secolului al XIX-lea.*

II. LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE APĂRUTE ÎN ANII 1977-1978

ALEXANDRU ARTIMON : *Cercetări arheologice în așezarea medievală din comuna Ștefan cel Mare, în Carpica, X, 1978, p. 271 și urm. (în colaborare cu C. Eminovici).*

VIOREL CĂPITANU : 1. *Catalogul expoziției „Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului”, Galați, 1977 (în colaborare cu M. Brudiu și V. Ursache).*

2. *Tezaurul de denari romani imperiali de la Dealul Perjului (com. Oncești, jud. Bacău), în Carpica, X, 1978, p. 195 și urm.*

<http://www.cimec.ro> / <http://cmiabc.ro>

IOAN MITREA : 1. *Teritoriul de formare a poporului român, vatră a luptei seculare pentru unitate și independență*, în *Carpica*, IX, 1977, p. 35 și urm.

2. *Tezaurul de la Măgura*, colecția „Bibliotheca Carpicae”, Bacău, 1977, 79 p. + 26 planșe (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).

3. *Bacăul în acte și documente* (III, în *Ateneu*, revistă social-culturală a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Bacău, nr. 129, martie 1977 ; IV, în *Ateneu*, nr. 130, iunie 1977 ; V, în *Ateneu*, nr. 131, septembrie 1977 ; VI, în *Ateneu*, nr. 132, decembrie 1977 ; VII, în *Ateneu*, nr. 133, martie 1978 ; VIII, în *Ateneu*, nr. 134, iunie 1978 ; IX, în *Ateneu*, nr. 135, septembrie 1978 ; X, în *Ateneu*, nr. 136, decembrie 1978).

4. *Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna (II). Contribuții la arheologia epocii de formare a poporului român*, în *Carpica*, X, 1978, p. 205 și urm.

5. *Tezaurul de vase romane de la Muncelu de Sus*, în *Carpica*, X, 1978, p. 163 și urm. (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba) și varianta în limba franceză a acestei lucrări, în *Dacia*, NS, t. XXII, 1978, p. 201 și urm.

6. *Continuitatea daco-carpică și romanitatea în bazinul Siretului*, în *Analele Brăilei*, august 1978.

DAN MONAH : 1. *Datarea prin C₁₄ a etapei Cucuteni A₂*, în *SCIVA*, 29, 1978, I.

2. *Vase-coșuleț cucuteniene*, în *Carpica*, X, 1978, p. 45 și urm.

III. PARTICIPĂRI LA SESIUNI ȘI SIMPOZIOANE ȘTIINȚIFICE

LUCIA ANTOHI : 30 de ani de la făurirea Partidului Unic al clasei muncitoare din România. Simpozion, Bacău, 18 februarie 1978.

ELENA ARTIMON : 1. *Valorificarea patrimoniului muzeal în expoziția de bază a Muzeului de istorie din Bacău. Sesiunea științifică, „Valorificarea patrimoniului cultural național, Bacău, 25 noiembrie 1977”*.

2. *Caracterul unitar al revoluției de la 1848*. Simpozion, „130 de ani de la revoluția română din 1848”, Bacău, 18 martie 1978.

3. *Acțiuni ale românilor din emigrație în sprijinul desăvîrșirii unității statale*. Sesiunea științifică „60 de ani de la făurirea statului național unitar român”, Bacău, 20-21 octombrie 1978.

4. *Participarea județului Bacău la războiul de independență*, Sesiunea de rapoarte de cercetare, București, 20-21 noiembrie 1978.

ALEXANDRU ARTIMON : 1. *Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice de la Ștefan cel Mare (campania 1976)* — Sesiunea anuală de rapoarte, București, 22-23 aprilie 1977.

2. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice din campania 1976 efectuate la Tg. Trotuș* — Sesiunea anuală de rapoarte, București, 22-23 aprilie 1977.

3. *Raport preliminar asupra cercetării arheologice de la Oncești (campania 1976)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București 22-23 aprilie, 1977.

4. *Monumente medievale din secolul al XV-lea din județul Bacău*. Sesiunea științifică „Valorificarea patrimoniului cultural național”, Bacău, 25 noiembrie 1977.

5. *Date istorice și arheologice privitoare la orașul Adjud (sec. XIV-XVIII)*. Sesiune științifică, Focșani, 15 decembrie 1977.

6. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Tg. Trotuș (campania 1977)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

7. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice efectuate la Ștefan cel Mare (campania 1977)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

8. *Cercetările arheologice de la Adjudul Vechi și semnificația lor istorică*. Sesiune științifică, Focșani, 15 decembrie 1978.

VIOREL CĂPITANU : 1. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Răcătău (campania 1976)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 22-23 aprilie 1977.

2. *Civilizația geto-dacă în Moldova în perioada clasică*. Simpozion cu tema „Civilizația geto-dacă în perioada clasică” susținut la Tulcea, 21 ianuarie și Reșița, 12 aprilie 1977.

3. *Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului*. Simpozion cu tema „Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului” susținut la Galați, 26 mai, Buzău 5 iulie, Tecuci 17 oct., Roman 9 decembrie 1977 și Bacău 21 ianuarie, Brăila 17 martie, Focșani octombrie 1978.

4. *Aportul arheologiei la creșterea patrimoniului cultural național*. Sesiunea științifică „Valorificarea patrimoniului cultural-național”, Bacău, 25 noiembrie 1977.

5. *Valorificarea culturii geto-dacice prin expoziții interjudețene* (în colaborare cu V. Ursachi și M. Brudiu). Sesiune științifică, Focșani, 15 decembrie, 1977.

6. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Răcătău (campania 1977)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

7. *Contribuții la cunoașterea civilizației geto-dace în județul Bacău — cetățuia de la Răcătău*. Sesiune științifică, Cluj 26-28 mai 1978.

8. *Descoperiri arheologice aparținând epocii bronzului în jud. Bacău* (în colaborare cu V. Ursachi) — Colocviul VII cu tema „Cultura și istoria tracilor de nord de pe teritoriul României”, București 23-25 noiembrie 1978.

9. *Unelte agricole din fier în așezările geto-dacice din Moldova*. Sesiune științifică, Vaslui 16 decembrie 1978.

IOAN MITREA : 1. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Izvoare-Bahna, com. Bahna, jud. Neamț (campania 1976)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 22-23 aprilie 1977.

2. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Davideni, com. Țibucani, jud. Neamț (campania 1976)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 22-23 aprilie 1977.

3. *Teritoriul de formare a poporului român, vatră a luptei seculare pentru unitate și independență*. Sesiunea științifică „Lupta pentru unitate și independență națională — permanență a istoriei poporului român”, Bacău 8-9 aprilie 1977.

4. *Continuitatea daco-carpică și romanitatea în lumina noilor cercetări arheologice*. Simpozion cu tema „Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului” susținut la Galați 26 mai, Buzău 5 iulie 1977 și Bacău 21 ianuarie, Brăila 17 martie 1978.

5. *Mărăști, Mărășești și Oituz — simbol al voinței ferme de libertate și neatințare a poporului român*. Simpozionul „60 de ani de la glorioasele bătălii purtate de armata română la Mărăști, Mărășești și Oituz”, organizat la Gheorghe Gheorghiu-Dej, 20 august 1977.

6. *Creșterea patrimoniului muzeal prin recuperarea descoperirilor arheologice întimplătoare*. Sesiunea științifică „Valorificarea patrimoniului cultural național”, Bacău, 25 noiembrie 1977.

7. *Recuperarea, valorificarea muzeistică și științifică a tezaurului de la Măgura — Bacău*, Sesiune științifică, Focșani, 15 decembrie 1977.

8. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Izvoare-Bahna, com. Bahna, jud. Neamț (campania 1977)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

9. *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Davideni, com. Țibucani, jud. Neamț (campania 1977)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

10. *Continuitatea daco-carpică și romanitatea în regiunile de la răsarit de Carpați ale României (sec. IV—VI) în lumina noilor cercetări arheologice*. Sesiune științifică, Tîrgoviște, 6 mai 1978.

11. *Conceptul de naționalizare în documentele programatice ale mișcării muncitorești din țara noastră*. Sesiunea științifică „130 de ani de la revoluția română din 1848 și 30 de ani de la naționalizarea principalelor mijloace de producție”, Bacău, 10 iunie 1978.

12. *De la unitatea spațiului de formare a poporului român, la unitatea etno-teritorială a statului național român*, Sesiunea științifică „60 de ani de la făurirea statului național unitar român”, Bacău, 20-21 oct. 1978.

13. *Dovezi arheologice privind practicarea agriculturii în Moldova în secolele III—X e.n.* „Al V-lea Simpozion național de istorie agrară a României”, Arcuș, jud. Covasna, 9-11 noiembrie 1978.

14. *Continuitatea și romanitatea în secolele V—VII în lumina cercetărilor arheologice de la Davideni*. Sesiunea științifică „Petrodava 2000“, Piatra Neamț, 8-9 decembrie 1978.

15. *Cercetări arheologice privind secolele IV—XI în județul Vrancea*. Sesiune științifică, Focșani, 15 decembrie 1978.

DAN MONAH : 1. *Raport preliminar asupra săpăturilor de salvare de la Mărgineni-Cetățuie (campania 1976)*. Sesiunea anuală de rapoarte, București 22-23 aprilie 1977.

2. *Cîteva observații asupra metalurgiei neo-eneolitice din spațiul carpato-balcanic*. Sesiunea științifică „Pontica 1977“, Constanța 24-27 octombrie 1977.

3. *Un vas ritual cucutenian din patrimoniul Muzeului de istorie Bacău*. Sesiunea științifică „Valorificarea patrimoniului cultural național“, Bacău, 25 noiembrie 1977.

4. *Începuturile epocii de tranziție în zona subcarpatică a Moldovei* (în colaborare cu Șt. Cucos), „Colocviul al VI-lea al secției orînduirii Comunei Primitive a Institutului de Arheologie București“, București, 1-3 decembrie 1977.

5. *Sfîrșitul culturii Cucuteni și elementele răsăritene*. „Colocviul al VI-lea al secției orînduirii Comunei Primitive a Institutului de Arheologie București“, București, 1-3 decembrie 1977.

6. *Precizări asupra tehnicilor de producere, utilizarea și semnificația topoarelor de cupru cucuteniene*, Sesiune științifică, Vaslui, 16-17 decembrie 1977.

7. *Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice de la Podei-Tg. Ocna — campania 1977* (în colaborare cu Silvia Antonescu). Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

8. *Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice din campania 1977 de la Mărgineni-Cetățuie*. Sesiunea anuală de rapoarte, București, 9-11 martie 1978.

9. *Contribuții la monografia arheologică a comunei Rădăuți-Prut, jud. Botoșani* (în colaborare cu Arcadie Mihăescu și S. Antonescu). Sesiune științifică, Botoșani, 25 martie 1978.

10. *Locuirea eneolitică de la Mitoc „Piriul lui Istrate“*. Sesiune științifică, Botoșani, 25 martie 1978.

11. *Agricultura civilizației cucuteni* : „Al. V-lea Simpozion național de istorie agrară a României“, Arcuș, jud. Covasna, 9-11 noiembrie 1978.

12. *Neoliticul din zona subcarpatică a Moldovei*. Sesiunea de rapoarte de cercetare, București, 20-22 noiembrie 1978.

13. *Topoare cucuteniene de aramă*. Sesiunea științifică „Petrodava 2000“, Piatra Neamț, 8-9 decembrie 1978.

14. *Sceptre sau idoli de piatră ?* Sesiunea științifică „Petrodava 2000“, Piatra Neamț, 8-9 decembrie 1978.

15. *Istoricul cercetării culturii Cucuteni*. Sesiune științifică, Vaslui, 16 decembrie 1978.

GEORGETA POPOVICI : *Valori arhivistice în colecția Muzeului de istorie din Bacău. Sesiunea științifică „Valorificarea patrimoniului cultural național”, Bacău, 25 noiembrie 1977.*

IV. ORGANIZĂRI DE SESIUNI ȘI SIMPOZIOANE ȘTIINȚIFICE

În cursul anilor 1977 și 1978, secția de istorie a Muzeului județean de istorie și artă Bacău, a organizat sau a colaborat la organizarea următoarelor sesiuni și simpozioane științifice :

a. Sesiuni :

— *Lupta pentru unitate statală și independență națională permanentă a istoriei poporului român*“, Bacău, 8-9 aprilie 1977.

— *„Valorificarea patrimoniului cultural național”*“, Bacău, 25 noiembrie, 1977.

— *„130 de ani de la revoluția română din 1848 și 30 de ani de la naționalizarea principalelor mijloace de producție”*“, Bacău, 10 iunie, 1978.

— *„60 de ani de la făurirea statului național unitar român”*“, Bacău, 20-21 octombrie 1978.

b. Simpozioane :

— *„60 de ani de la glorioasele bătălii purtate de armata română la Mărăști, Mărășești și Oituz”*“, Gheorghe Gheorghiu-Dej, 20 august 1977.

— *„Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului”*“, Bacău, 21 ianuarie 1978.

— *„30 de ani de la făurirea partidului unic al clasei muncitoare din România”*“, Bacău, 18 februarie 1978.

— *„130 de ani de la revoluția română din 1848”*“, Bacău, 18 martie 1978.

V. EXPOZIȚII TEMPORARE

În cursul anilor 1977-1978, colectivul secției de istorie a organizat 8 expoziții temporare :

— 70 de ani de la răscoala țăranilor din 1907

— *Lupta poporului român pentru unitate statală și independență națională*

— 60 de ani de la luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz

— *Civilizația geto-dacă în bazinul Siretului*“, în colaborare cu muzeele din Galați, Buzău, Brăila, Tecuci și Roman

— 130 de ani de la revoluția română din 1848

— *Civilizația geto-dacă, în epoca formării primului stat dac centralizat și unitar*

— *Comori ale civilizației străvechi pe teritoriul județului Bacău*“,

— 60 de ani de la făurirea statului național unitar român.

Deși în această cronică este menționată doar activitatea științifică și expozițională a secției de istorie pe anii 1977-1978, precizăm cu acest prilej că personalul științific al secției de istorie a desfășurat o bogată activitate cultural-educativă și politică în școli, întreprinderi, instituții, cămine culturale susținând un număr de 485 expuneri pe diverse teme din istoria poporului român, desfășurând lecții tematice la sediul muzeului, efectuând ghidaje științifice și diferențiate în funcție de nivelul de pregătire al grupurilor de vizitatori. Totodată menționăm că s-au publicat în presa centrală și locală articole privind creșterea patrimoniului muzeal sau evocând momente semnificative din lupta poporului român pentru unitate și independență. Prezentările la postul de radio București, Iași sau centrul de radioficare local, precum și itinerarea anuală a unui nr. de 8 expoziții tematice completează bogata activitate desfășurată de colectivul de muzeografi al secției de istorie.